

Business Integrity Country Agenda (BICA) Assessment

Civil Society Brief

Since the 1990s, Cambodia has experienced a large and relatively robust civil society, media presence has also increased since that time. However, both media and civil society organisations (CSOs) have been slow to focus on business integrity issues. For CSOs, the focus on the private sector has largely been on the linkages human rights related issues, rather than specifically business integrity issues. Additionally, the media, has been reluctant to investigate private sector corruption, since many of their funding originates from the private sector, as well as the fact that corruption is viewed as a sensitive topic for media coverage. Shrinking space for independent media and for CSOs has also limited the capacity for those organisations who may be inclined and able to focus on business integrity issues. Despite this, civil society is well placed and well trained to promote advocacy efforts and serve as private sector watchdogs, in order to promote and increase business integrity. Recently, CSOs have identified responsible business conduct and business integrity as objectives that civil society could help private sector partners to achieve. This has led to multi stakeholder initiatives that seek to engage both public and private sectors in promoting responsible business conduct.

The findings indicate that Cambodia's free and independent media is shrinking, specifically due to loss of funds, but also due to the forced closure of some print and radio outlets. Additionally, many journalists are not trained or do not have the capacity to investigate business integrity related stories. One of the most difficult subjects for journalists to report on is corruption. Civil society organisations have previously developed and implemented programmes that monitored business integrity. Recent efforts have been made through initiatives introduced by the civil society to promote multi stakeholder engagement,

• •

• • •

 particularly as it relates to responsible business conduct. Therefore, given many CSOs background in monitoring business and human rights, as well as the rise in initiatives designed to promote responsible business conduct, CSOs are primed to continue to promote integrity in the private sector.

Key recommendations for civil society include:

- Civil society organizations should engage with independent media outlets to provide trainings on investigating and documenting private sector corruption and business integrity issues.
- Civil society organization should continue to work closely with the private sector on initiatives that promote business integrity.
- Civil society should acknowledge and reward business who actively promote anti-corruption and business integrity.
- Civil society organizations should actively monitor and report on the private sector with an eye towards anti-corruption and business integrity
- Civil society should consult and engage the private sector and public sector on the passage of key pieces of legislation to increase transparency and accountability, such as the draft law on competition, the draft law on the protection of reporting persons and the draft law on the protection of experts, victims and witnesses

Transparency International Cambodia #3, Street 390, Sangkat BoengKengkang 3, Khan Chamkarmorn, Phnom Penh, Kingdom of Cambodia

(+855) 23 214 430

The BICA Assessment Report is a baseline assessment of public, private and civil society sector efforts to promote business integrity, particularly accountability, transparency, and integrity in business practices. This report seeks to further understand the factors and actions that can increase business integrity in Cambodia, in order to facilitate public, private, and civil society efforts to diminish corruption.

សុចរិតភាពធុរកិច្ច ថ្នាក់ជាតិ

សេចក្តីសង្ខេចស្តីពីសង្គថស៊ីវិល

លទ្ធផលស្រាវជ្រាវបង្ហាញថា ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសេរី និងឯករាជ្យ របស់កម្ពុជាកំពុងតែរួមតូច ជាពិសេសដោយសារតែការបាត់ បង់មូលនិធិ ក៏ដូចជាការបញ្ហាឱ្យបិទនូវស្ថាប័នបោះពុម្ពផ្សាយ និងវិទ្យមួយចំនួន។ លើសពីនេះទៀត អ្នកសារព័ត៌មានជា ច្រើនមិនបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ឬមិនមានសមត្ថភាព ក្នុងការស៊ើបអង្កេតរៀងរ៉ាវទាក់ទង នឹងសុចរិតភាពធុរកិច្ច ទៀយ។ អំពើពុករលួយគឺជាប្រធានបទមួយ ក្នុងចំណោម ប្រធានបទពិបាកៗបំផុតសម្រាប់អ្នកសារព័ត៌មានក្នុងការរាយ ការណ៍។ កន្លងមក អង្គការសង្គមស៊ីវិលបានបង្កើត និងអនុវត្ត កម្មវិធីនានា ដែលត្រួតពិនិត្យមើលសកម្មភាពធូរកិច្ច និងសិទ្ មនុស្ស ជាជាងការផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសុចរិតភាពធុរកិច្ច។ កិច្ចខិត ខំប្រឹងប្រែងថ្មីៗនេះត្រូវបានធ្វើឡើង តាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើម ដែលបានណែនាំដោយសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱ្យមាន ការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធជាច្រើន ជាពិសេស ទាក់ទងទៅនឹង ការបំពេញធុរកិច្ចប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ។ ដូច្នេះ អាស្រ័យ ដោយអង្គការសង្គមស៊ីវិលភាគច្រីន មានសាវតារការងារត្រួត ពិនិត្យលើសកម្មភាពធុរកិច្ច និងសិទ្ធិមនុស្ស ក៏ដូចជាមានការ កើនឡើងនៃគំនិតផ្តួចផ្តើម ក្នុងការលើកកម្ពស់ការបំពេញ ធុរកិច្ច ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ អង្គការសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីលើកកម្ពស់សុចរិតភាពនៅក្នុងវិស័យ ត្រូវបន្តដឹកនាំ ឯកជន។

ចាប់តាំងពីទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៩០មក ប្រទេសកម្ពុជាមានបណ្ដុំ សង្គមស៊ីវិលមួយដ៏ធំ និងរឹងមាំ ហើយចាប់តាំង់ពីពេលនោៈ មក វត្តមានរបស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយក៏បានកើនឡើងផងដែរ។ ប៉ុន្តែ ទាំងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលមិនសូវ បានយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងទៅលើបញ្ហាសុចរិតភាពធុរកិច្ចទេ។ បញ្ហាភាគច្រើននៃវិស័យឯកជន ដែលអង្គការសង្គមស៊ីវិល ផ្តោតលើ គឺពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាសិទ្ធិមនុស្ស ជាជាងបញ្ហាសុចរិត ភាពធុរកិច្ច។ លើសពីនេះទៀត ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមានការ ស្ទាក់ស្ទើរ ក្នុងការស៊ើបអង្កេតអំពីអំពើពុករលួយ នៅក្នុងវិស័យ ឯកជន ដោយសារតែមូលនិធិរបស់ពួកគេ ភាគច្រើនបាន មកពីវិស័យឯកជន ហើយវាជាការពិតមួយដែលថាអំពើពុក រលួយត្រូវបានគេចាត់ទុកជា ប្រជានបទរសើបសម្រាប់ប្រព័ន្ធ ផ្សព្វផ្សាយ។ ការដាក់កម្រិតនេះបានកំណត់សមត្ថភាពរបស់ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដែល មានទំនោរ និងធ្វើការទៅលើបញ្ហាសុចរិតភាពធុរកិច្ច។ បើទោះ ជាដូច្នេះក្តី សង្គមស៊ីវិលបានរៀបចំ និងទទួលបានការបណ្តុះ បណ្តាលយ៉ាងល្អ ដើម្បីលើកកម្ពស់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងសម្រាប់ ស្វែងរកមតិគាំទ្រ និងធ្វើជាអ្នកឃ្លាំមើលក្នុងវិស័យឯកជន ក្នុងការលើកកម្ពស់ និងបង្កើនសុចវិតភាពធុរកិច្ច។ ថ្មីៗនេះ អង្គការសង្គមស៊ីវិល បានកំណត់យកការបំពេញធុរកិច្ចប្រកប ដោយការទទួលខុសត្រូវ និងសុចរិតភាពធុរកិច្ចជាគោលបំណង ដែលសង្គមស៊ីវ៊ល អាចជួយដៃគូក្នុងវិស័យឯកជនឱ្យសម្រេច បាន។ កត្តានេះបាននាំឱ្យមានគំនិតផ្តួចផ្តើមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ ជាច្រើនដែលស្វែងរកការចូលរួមពីវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យ ឯកជនក្នុងការលើកកម្ពស់ការបំពេញធុរកិច្ចប្រកបដោយការ ទទួលខុសត្រូវ។

របាយការណ៍ស្តីពី "ការវាយតម្លៃអំពីសុចរិតភាពធុរកិច្ចថ្នាក់ជាតិ" គឺជាការវាយតម្លៃជាមូលដ្ឋាន ដែលធ្វើការវិភាគទៅលើកិច្ខខិតខំ ប្រឹងប្រែង របស់វិស័យឯកជន វិស័យសាធារណៈ និងសង្គមស៊ីវិលក្នុងការពង្រឹងសុចរិតភាពធុរកិច្ច ជាពិសេស គណនេយ្យភាព តម្លាភាព និងសុចរិតភាពនៅពេលបំពេញធុរកិច្ច។ របាយការណ៍នេះ ផ្តល់ការយល់ដឹងបន្ថែមអំពី កត្តា និងសកម្មភាពការងារ ដែលអាចជួយបង្កើនសុចរិភាពធុរកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីសម្របសម្រួលកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់វិស័យសាធារណៈ វិស័យឯកជន និងសង្គមស៊ីវិលក្នុងការលុបបំបាត់អំពើពុករលួយ។

អនុសាសន៍សំខាន់ៗសម្រាប់សង្គមស៊ីវិល រួមមាន៖

- អង្គការសង្គមស៊ីវិល គួរចូលរួមជាមួយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ឯករាជ្យ ដើម្បីផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី ការស៊ើបអង្កេត និងការចងក្រងឯកសារអំពីអំពើពុករលួយក្នុងវិស័យឯក ជន និងបញ្ហាសុចរិតភាពធុរកិច្ច។
- អង្គការសង្គមស៊ីវិល គួរបន្តធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ
  វិស័យឯកជនលើគំនិតផ្តួចផ្តើមដែលលើកកម្ពស់សុចរិត
  ភាពធុរកិច្ច។
- សង្គមស៊ីវិល គួរទទួលស្គាល់ និងផ្តល់រង្វាន់ដល់អាជីវកម្ម ដែលមានភាពសកម្មក្នុងការលើកកម្ពស់ការប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយ និងសុចរិតភាពធុរកិច្ច។
- អង្គការសង្គមស៊ីវិល គប្បីតាមដានឱ្យបានជាប់លាប់ និង រាយការណ៍អំពីវិស័យឯកជន ដោយផ្តោតលើការប្រឆាំង អំពើពុករលួយ និងសុចរិតភាពធុរកិច្ច។
- សង្គមស៊ីវិល គួរពិគ្រោះយោបល់ និងបង្កើតឱ្យមានការ ចូលរួមពីវិស័យឯកជន និងវិស័យសាធារណៈ ក្នុងការ អនុម័តច្បាប់សំខាន់ៗ ដើម្បីបង្កើនតម្លាភាព និងគណ នេយ្យភាព ដូចជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នករាយការណ៍ និង សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកជំនាញ ជនរងគ្រោះ និងសាក្សី។

អង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា ផ្ទះលេខ ៣ ផ្លូវលេខ ៣៩០ សង្កាត់បឹងកេងកង ៣ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

(+855) 23 214 430

Website: www.ticambodia.org Global website: www.transparency.org